

GEOLOGISK INSTITUT

Finn Surlyk

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Direkte linie: 35 32 24 53

ØSTER VOLDGADE 10
DK-1350 KØBENHAVN K
TLF.: 35 32 26 26 FAX.: 33 14 83 22

Rønne Kommune
ved/Borgmester Thomas Thors

Bornholms Amt
ved/Forvaltningschef Poul Viese

12. april 2002

Bornholm er velkendt både nationalt og internationalt for sine geologiske lokaliteter. Der er i de senere år sket en meget stærk reduktion i lokaliteternes kvalitet og antal. Det er en tendens der kendes i mange andre lande. Små stenbrud fyldes op, byområder breder sig og der anlægges større veje. Den internationalt mest berømte lokalitet på Bornholm er nok kystklinten ved Galgeløkken i Rønnes sydøstlige udkant. Lagserien blev beskrevet i flere afhandlinger i begyndelsen af 70'erne af Dr. Bruce Sellwood, der nu er professor ved University of Reading i England.

På det tidspunkt var man begyndt at få tilstrækkelig viden fra studier i nutidens vadehav til at kunne tolke gamle tidevandsaflejringer. Dr. Sellwood påviste i sine grundige undersøgelser at lagserien ved Galgeløkken var aflejret i et kompleks af sandvader, slikvader, loer og marsk, det sidste miljø repræsenteret af tynde kullag. Senere fik man også et værktøj til at kunne tolke egentlige tidevandsrytmer ud fra lagenes karakter og jeg har selv sammen med mine studenter påvist tidevandsmåned- og dagsrytmer. Det er meget fascinerende at kunne stå og tælle enkelt dage og måneder i lag, der er 200 millioner år gamle.

Klinten var velblottet da disse undersøgelser blev foretaget og publiceret, men på et

tidspunkt blev der anlagt en række hofder af store granitblokke. Det medførte at klinten blev beskyttet mod bølgeerosion og i dag er den stort set tilskredet bortset fra lejlighedsvis blotninger af den sydøstlige ende. Det er meget vigtigt at geologiske kystlokaliteter hele tiden bliver udsat for bølgepåvirkning både for at undgå at de skrider til og for at de bliver skyllet rene for nedvasket ler under kraftige vinterstorme. Området oven klinten er en ubeboet fæld med spredt fyrrebevoksning og der er således ingen risiko for, at en begrænset kysterosion vil være til gene for bebyggelse eller anlæg. Erosionen vil under alle omstændigheder være begrænset fordi lagene i klinten er relativt hårde.

En uforudset bivirkning af hofdeanlægget var at kysterosionen flyttedes ned ad kysten mod sydøst således at det nu er forhaven og stranden ved Hotel Fredensborg der bliver eroderet.

En fjernelse af hofderne vil således have tre meget positive effekter:

- Bornholms fineste geologiske lokalitet vil blive genskabt.
- Erosionen udfor Hotel Fredensborg vil blive mindsket eller helt ophøre.
- Stranden ved Galgeløkken vil blive bredere og igen blive den fine badestrand den var før hofdebyggeriet.

Endelig må det understreges at der ikke synes at være nogen negative bivirkninger ved en fjernelse af hofderne.

Jeg vil derfor på det varmeste anbefale at hofderne fjernes i det omfang det er praktisk og økonomisk muligt.

Med venlig hilsen

Finn Surlyk

Professor i geologi ved Københavns Universitet